

PROJEKT oświadczenia z dn 20 września 2018 r dotyczącego sprawiedliwości klimatycznej wydany przez Konferencję Episkopatów

Poniższe wezwanie zostało wydane przez przywódców kościelnych z grup kontynentalnych konferencji episkopatu. Jest ono adresowane do rządowych przywódców oraz reprezentantów i nawołuje do działań mających na celu pilne wprowadzenie w życie Porozumienia Paryskiego dla dobra udzkości i naszej planety. W szczególności zwracamy się z prośbą, by szczyt klimatyczny COP24 (Katowice, Polska, grudzień 2018) okazał się kamieniem milowym na drodze wyznaczonej w Paryżu w 2015 roku.

W obliczu coraz szybszego pogłębiania się obecnego kryzysu ekologicznego i społecznego, zainspirowani pracą w terenie wykonaną w ciągu trzech ubiegłych lat przez wielu odważnych ludzi z całego świata – zarówno we wspólnocie chrześcijańskiej, jak i poza nią - w celu rozpowszechniania i utożsamiania przesłania wyrażonego w papieskiej encyklice *Laudato Si'*¹, **wzywamy do podjęcia natychmiastowych działań w celu przewyższenia niszczycielskich efektów kryzysu klimatycznego**. Te działania muszą być podjęte przez społeczność międzynarodową na wszystkich możliwych poziomach: przez pojedyncze osoby, społeczności, miasta, regiony i narody.

Ustyszeliśmy „wołanie ziemi i wołanie ubogich”. Wysłuchaliśmy wezwania Ojca Świętego, Papieża Franciszka, i stajemy solidarni z naszymi Braćmi Biskupami. Zajmowali już oni stanowisko przeciw nieograniczonemu i niebezpiecznemu wykorzystywaniu zasobów naszej Matki Ziemi, jak również przeciw współczesnym modelom postępu, wspieranym przez instytucje finansowe i system, który ponad życie, wspólnotę, solidarność oraz dobrobyt na Ziemi, przedkłada zysk, bogactwo oraz bezlitosny wzrost. **Musimy być gotowi do wprowadzenia szybkich i radykalnych zmian. (LS171) Musimy także oprzeć się pokusie poszukiwania rozwiązania naszej obecnej sytuacji w krótkowzrocznych technologicznych poprawkach, które nie rozwiązują przyczyn problemów ani ich długoterminowych konsekwencji.**

Nasze wezwanie oparte jest na następujących zasadach:

¹ Encyklika *Laudato Si'* Ojca Świętego Franciszka o „Trosce o nasz wspólny dom”. 24 maja 2015 r, http://w2.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html

- **Pilność:** „Czas to luksus, jakiego nie mamy”². Opinia publiczna coraz bardziej zdaje sobie sprawę, również dzięki badaniom naukowym i dostępnym danym, że nie ma czasu do stracenia. Pragniemy przekuć to poczucie konieczności na konkretne plany mające na celu zwrot w kierunku sprawiedliwego podziału zasobów naturalnych i obowiązków. W tym systemie, najwięksi emitenci wezmą polityczną odpowiedzialność i spełnią swoje zobowiązania finansowe na rzecz zmian klimatu. „*Pojawiają się widoczne przejawy dochodzenia do punktu zwrotnego, ze względu na szybkość zmian i degradacji*” (LS61).
- **Sprawiedliwość między pokoleniami:** „Młodzi wymagają od nas zmian.” (LS13) Ich przyszłość znalazła się w śmiertelnym niebezpieczeństwie, a nasze pokolenie nie podejmuje wystarczających działań, by zostawić im zdrową planetę. Tak krótkowzroczne zachowanie jest niedopuszczalną niesprawiedliwością. „*W konsekwencji, solidarność między pokoleniami nie jest postawą opcjonalną, ale zasadniczą kwestią sprawiedliwości, ponieważ ziemia, którą otrzymaliśmy, należy również do tych, którzy przyjdą po nas.*” (LS159)
- **Godność i prawa człowieka,** w szczególności prawa najsłabszych, muszą zawsze stanowić centralny punkt programu klimatycznego. Podczas wprowadzania Porozumienia Paryskiego należy skutecznie chronić prawa człowieka. Muszą być one szanowane i przestrzegane zarówno na poziomie politycznym, jak i w terenie. Organy sprawujące władzę powinny okazać starania w tym kierunku poprzez wkład, określony na poziomie krajowym, oraz poprzez udostępnianie funduszy dla adaptacji i kształtowania odporności społecznej.

Dlatego też, żądamy wprowadzania zasad mających na uwadze następujące elementy:

- **1,5°C by przeżyć:** mamy moralny obowiązek ograniczenia globalnego ocieplenia do poziomu „znacznie poniżej 2°C więcej, niż notowano w erze przedprzemysłowej i dokożenia starań, by temperatury nie wzrosły powyżej 1,5°C ponad temperatury ery przedprzemysłowej” jak uzgodniono w Porozumieniu Paryskim. Papież Franciszek: *Jak wiemy, kryzys klimatyczny dotyczy nas wszystkich. Jednak skutki zmian klimatycznych nie dotyczą wszystkich w równym stopniu. To ubodzy cierpią z powodu globalnego ocieplenia najbardziej [...] Wielu z tych, których najmniej na to stać, już jest zmuszanych do opuszczenia swoich domów i migracji w inne miejsca które mogą, ale nie muszą, okazać się gościnne.*³ Wiele milionów migrantów pójdzie w ich ślady. Sprawiedliwa transformacja ekologiczna, wymagana przez warunki Porozumienia Paryskiego, to kwestia życia i śmierci dla najsłabiej rozwiniętych krajów oraz ludzi żyjących na wybrzeżach.

²Konferencja *Laudato SI'*: Ocalić nasz wspólny dom i przyszłość życia na ziemi (Rzym, 5-6 lipca 2018 r) <http://laudato-si-conference.com/>.

³http://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2018/june/documents/papa-francesco_20180609_impreditori-energia.html

- **Potrzebna jest głęboka i trwała zmiana w kierunku zrównoważonego stylu życia** oraz odważne decyzje polityczne, mające na celu wsparcie działań na rzecz ograniczenia nadmiernego zużycia zasobów, a także drastyczne zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko na poziomie indywidualnym i społecznym⁴. „Wszystkie te działania wymagają przemiany na poziomie głębszym, to znaczy przemiany serc, przemiany sumień”⁵.
- **Tradycje i wiedza społeczności autochtonicznych musi być szanowana, skutecznie chroniona i zachowana:** znają one bowiem wartościowe rozwiązania dotyczące ochrony i zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi. „Zasmuca nas widok rdzennych mieszkańców wywłaszczanych ze swojej ziemi i widok ich kultur zadeptywanych przez drapieżne strategie oraz neokolonializm, napędzane dominującą kulturą konsumpcjonizmu i odpadów”⁶. Nie ma usprawiedliwienia dla fałszywych rozwiązań, które traktują zasoby naturalne jak dobra produkcyjne (takie jak hydroenergia, biopaliwa czy uprawy komercyjne), najczęściej kosztem praw społeczności rdzennych danego regionu.
- **Konieczna jest zmiana paradygmatu finansowego.** „Instytucje finansowe mogą odegrać ważną rolę, zarówno jako część problemu, jak i jego rozwiązanie”⁷. W dzisiejszych czasach konieczne i pilne jest wprowadzenie systemu jawnego, wydajnego i zgodnego z, między innymi, Agendą Zrównoważonego Rozwoju i Porozumieniem Paryskim. Rynki finansowe powinny być regulowane z uwzględnieniem tych globalnych ram. Wzywamy do wprowadzenia gospodarki finansowej służącej społeczeństwu, rozwijającej społeczność, a także promującej uczciwość, równość i sprawiedliwość.
- **Sektor energetyczny musi zostać poddany transformacji:** ponawiamy nasze wezwanie do natychmiastowego „zakończenia ery paliw kopalnych”⁸ poprzez szybką transformację w kierunku ekonomii opartej na energii odnawialnej. Naukowcy alarmują, że większość rezerw paliw kopalnych musi pozostać niewydobyta. Wymaga to wycofania dotacji na paliwa kopalne i rozpoczęcia inwestycji z dala od korporacji, które w dalszym ciągu prowadzą eksplorację rezerw paliw kopalnych

⁴ „W tym kontekście, obok znaczenia małych codziennych gestów, miłość społeczna skłania nas do myślenia o wielkich strategiach, które skutecznie powstrzymałyby degradację środowiska i zachęciły do kultury troski, przenikającej całe społeczeństwo” (LS231)

⁵ http://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2018/july/documents/papa-francesco_20180706_terzoanniversario-laudatosi.html

⁶ Synod Biskupów dla Amazonii, *Amazonia: Nowe drogi dla Kościoła oraz na rzecz ekologii integralnej*, 8 czerwca 2018 r

⁷ http://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2018/july/documents/papa-francesco_20180706_terzoanniversario-laudatosi.html

⁸ Wezwanie biskupów świata do partii negocjujących podczas szczytu COP21, październik 2015 r: <https://www.cidse.org/news-room/press-release-catholic-church-worldwide-calls-for-urgent-climate-action-and-for-a-major-break-through-at-the-cop-21-paris-conference.html>.

w sposób niezgodny z dążeniem do ograniczenia wzrostu temperatury, określonym przez Porozumienie Paryskie. Równolegle, potrzebne jest wprowadzenie intensywnych starań mających na celu sprawiedliwy okres przejściowy, w którym pracownicy tych branż otrzymują wsparcie, a inwestycje skierowane są na utworzenie systemów energii odnawialnej. Budowa bezpiecznych, niezawodnych, niedrogich i wydajnych systemów energii opartej na odnawialnych źródłach, które wychodzą naprzeciw potrzebom rozwojowym społeczności, może pomóc w zmniejszeniu ryzyka ubóstwa, nierówności i degradacji środowiska naturalnego.

- **Musimy ponownie przemyśleć politykę rolną.** Rolnictwo powinno pełnić swoją pierwotną funkcję: dostarczać zdrowego i odżywczego pożywienia oraz sprawiać, by było ono dostępne dla wszystkich, pomagając tym samym zwalczyć problem głodu na świecie. Rolnictwo nie powinno być wykorzystywane wyłącznie dla swojego potencjału do wychwytywania dwutlenku węgla, ani do sprzyjania interesom dużych firm kosztem ubogich rolników i ludzkiego zdrowia. Rolnictwo ekologiczne powinno być szczególnie promowane jako praktyka odporna na warunki i łatwo adaptująca się, szczególnie w niewielkich gospodarstwach rolnych, i stanowić podstawę zapewniającą dobre samopoczucie, silniejsze poczucie wspólnoty i troskę o środowisko.

Wyżej wymienione punkty stanowią również serce kilku akcji, prowadzonych przez wspólnotę chrześcijańską w celu urzeczywistnienia wizji zawartej w *Laudato Si'* i Porozumieniu Paryskim. Odnawiamy nasze zobowiązanie do podjęcia odważnych kroków mających na celu wprowadzenie zmian, które chcemy widzieć w naszych instytucjach. Głęboko wierzymy, że ta ekologiczna przemiana jest również wyzwaniem duchowym. Wspieramy wszystkie inicjatywy, zarówno we wspólnocie katolickiej, jak i poza nią, które stanowią świadectwo, że bardziej zrównoważony styl życia jest możliwy, osiągalny i bardziej sprawiedliwy. To właśnie jest kluczem do przetrwania rodzaju ludzkiego.

BISKUPI PODPISANI POD DEKLARACJĄ

Jego Eminencja Kardynał Angelo Bagnasco
Arcybiskup Genui, Przewodniczący CCEE

Jego Eminencja Kardynał Oswald Gracias
Arcybiskup Bombaju, Przewodniczący FABC

Jego Eminencja Kardynał Rubén Salazar Gómez
Arcybiskup Bogota, Przewodniczący CELAM

Jego Eminencja Peter Loy Chong
Arcybiskup Suwy, Przewodniczący FCBCO

Jego Eminencja Jean-Claude Hollerich
Arcybiskup Luksemburga, Przewodniczący COMECE

Jego Eminencja Gabriel Mbilingi
Arcybiskup Lubango, Przewodniczący SECAM

**THE GLOBAL CATHOLIC
CLIMATE MOVEMENT**

We współpracy z katolickimi organizacjami Caritas Internationalis, CIDSE i Światowym Ruchem Katolików na rzecz Środowiska